

Věc C-480/21

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

3. srpna 2021

Předkládající soud:

Supreme Court (Nejvyšší soud, Irsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

30. července 2021

Navrhovatelé:

W O

J L

Odpůrce:

Minister for Justice and Equality (ministr spravedlnosti a rovnosti, Irsko)

C-480/21 - 1

SUPREME COURT (NEJVYŠŠÍ SOUD, IRSKO)

[*omissis*]

**VE VĚCI TÝKAJÍCÍ SE ČLÁNKU 267 SMLOUVY O FUNGOVÁNÍ
EVROPSKÉ UNIE A VE VĚCI TÝKAJÍCÍ SE ŽÁDOSTI
O ROZHODNUTÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE**

PŘEDLOŽENÉ SOUDNÍMU DVORU EVROPSKÉ UNIE

[*omissis*] [Složení Supreme Court (Nejvyšší soud)]

[*omissis*]

**VE VĚCI TÝKAJÍCÍ SE EUROPEAN ARREST WARRANT ACT 2003
(ZÁKON O EVROPSKÉM ZATÝKACÍM ROZKAZU Z ROKU 2003, VE
ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ)**

A VE VĚCI W O [*omissis*]

MEZI

**MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY (MINISTR
SPRAVEDLNOSTI A ROVNOSTI, IRSKO)**

NAVRHOVATEL

A

W O

ODPŮRCE

A

[*omissis*]

**VE VĚCI TÝKAJÍCÍ SE EUROPEAN ARREST WARRANT ACT 2003
(ZÁKON O EVROPSKÉM ZATÝKACÍM ROZKAZU Z ROKU 2003, VE
ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ)**

A VE VĚCI J L [*omissis*]

MEZI

**MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY (MINISTR
SPRAVEDLNOSTI A ROVNOSTI, IRSKO)**

NAVRHOVATEL

A

J L

ODPŮRCE

**ŽÁDOST O ROZHODNUTÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE ZE DNE
30. ČERVENCE 2021 ADRESOVANÁ**

**SOUDNÍMU DVORU EVROPSKÉ UNIE PODLE ČLÁNKU 267
SMLOUVY**

[*omissis*] [Průběh řízení]

A vzhledem k tomu, že věc byla zařazena k projednání dne 23. července 2021 a rozsudek byl vyhlášen tento den za přítomnosti právních zástupců příslušných stran a strany měly možnost vyjádřit se k návrhu usnesení o podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

A vzhledem k tomu, že je zjevné, že skutkový stav a průběh řízení se shodují s tím, co je uvedeno a zahrnuto v příloženém usnesení o podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

A vzhledem k tomu, že tento soud má za to, že rozhodnutí o sporných věcech mezi stranami v rámci této žaloby vyvolává otázky týkající se správného výkladu některých ustanovení práva Evropské unie, zejména otázky vyvstávající v souvislosti s rámcovým rozhodnutím Rady 2002/584/SVV, ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV, a s příslušným kritériem, které je třeba uplatnit v případě vznesení námítky na základě článku 37 zákona o evropském zatýkacím rozkazu z roku 2003, podle které by nařízení předání odpůrce, na něhož se vztahuje evropský zatýkací rozkaz, potenciálně mohlo vést k porušení jeho práv, která pro něj vyplývají z Evropské úmluvy o ochraně lidských práv nebo Listiny základních práv Evropské unie

SOUD SE ROZHODL POLOŽIT Soudnímu dvoru Evropské unie na základě článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie následující předběžné otázky uvedené ve zmíněném usnesení o podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce:

- (1) Je třeba použít kritérium stanovené ve věci LM a potvrzené ve věci L a P za situace, kdy existuje skutečné nebezpečí, že navrhovatelé budou souzeni před soudy, které nejsou zřízeny zákonem?
- (2) Je třeba použít kritérium stanovené ve věci LM a potvrzené ve věci L a P za situace, kdy osoba, která se snaží napadnout požadavek vyplývající z evropského zatýkacího rozkazu, nemůže splnit toto kritérium z důvodu, že v daném okamžiku není možné stanovit složení soudů, před nimiž bude souzena, z důvodu, že věci jsou přidělovány náhodně?
- (3) Představuje neexistence účinného opravného prostředku, kterým by bylo možné napadnout platnost jmenování soudců v Polsku, za situace, kdy je zjevné, že navrhovatelé v danou chvíli nemohou prokázat, že soudy, před nimiž budou souzeni, budou složeny ze soudců, kteří nebyli platně jmenováni, porušení podstaty práva na spravedlivý proces, které vyžaduje, aby vykonávající stát odmítl předání navrhovatelů?

A NAŘIZUJE, že odpůrci nadále zůstávají v režimu kauce [*omissis*] a že další projednávání těchto opravných prostředků bude odročeno na dobu, než Soudní dvůr vydá rozhodnutí o uvedených předběžných otázkách nebo do vydání dalšího mezitímního usnesení

[*omissis*]. [Úhrada nákladů ve vnitrostátním řízení]

[*omissis*]

Vyhotoveno dne 30. července 2021

PRACOVNÍ DOKUMENT

AN CHÚIRT UACHTARACH
THE SUPREME COURT (NEJVYŠŠÍ SOUD)

[omissis] [Složení Supreme Court (Nejvyšší soud)]

Mezi/

W O

Navrhovatel

A

**MINISTER FOR JUSTICE A EQUALITY (MINISTR SPRAVEDLNOSTI
A ROVNOSTI, IRSKO)**

Odpůrce

[omissis]

Mezi/

J L

Navrhovatel

A

**MINISTER FOR JUSTICE A EQUALITY (MINISTR SPRAVEDLNOSTI
A ROVNOSTI, IRSKO)**

Odpůrce

**Usnesení soudu o podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce ze dne
30. července 2021**

Úvod

1. Supreme Court (Nejvyšší soud) se rozhodl položit Soudnímu dvoru podle článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie otázku vyvstávající v souvislosti s rámcovým rozhodnutím Rady 2002/584/SVV, ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV, a s příslušným kritériem, které je třeba uplatnit v případě vznesení námítky na základě článku 37 zákona o evropském zatýkacím rozkazu z roku 2003, podle které nařízení předání odpůrce, na něhož se vztahuje evropský zatýkací rozkaz, by potenciálně mohlo vést k porušení jeho práv, která pro něj vyplývají z Evropské úmluvy o ochraně lidských práv (dále jen „EÚLP“) nebo

Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“). Ve věci Celmer bylo po podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce Soudnímu dvoru rozhodnuto, že pokud se odpůrce bude snažit vyhnout předání s tvrzením, že existuje nebezpečí porušení práv, která pro něj vyplývají z unijního práva, soudy členských států budou muset provést dvouступňovou analýzu: zaprvé, by měl soud zjistit, zda v dožadujícím členském státě existují celoplošné a systémové nedostatky, které vedou k porušení práv vyplývajících z EÚLP nebo Listiny, a zadruhé, musí soud identifikovat skutečné nebezpečí na základě závažných a prokazatelných důvodů, že bude porušena podstata základního práva [viz Minister for Justice and Equality (Nedostatky soudního systému) věc C-216/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:586, dále jen „věc LM“, jak byla věc Celmer označena SDEU]. Toto kritérium bylo nedávno potvrzeno SDEU ve spojených věcech C-354/20 PPU a C-412/20 PPU, L&P, ECLI:EU:C:2020:1033 (dále jen „věc L a P“).

Skutkový stav

2. Na pana O a pana L se vztahuje několik evropských zatýkacích rozkazů, kterými je vyžadováno jejich vydání do Polské republiky (dále jen „Polsko“). Na prvně jmenovaného navrhovatele se vztahují čtyři evropské zatýkací rozkazy, z nichž dva byly vydány krajským soudem v Lublinu a zbývající dva vydaly soudy prvního stupně ve Zdzisław Lukasiwicz [*Pozn. překl.: zde se pravděpodobně jedná o chybu, kdy je uvedeno jméno soudce, a nikoli soudu*] a v Zamość. Třemi z těchto evropských zatýkacích rozkazů je vyžadováno jeho předání za účelem účasti na soudním jednání kvůli několika konkrétním trestným činům a jedním je vyžadováno jeho předání, aby mohl být uvězněn na základě odsouzení, která již polské soudy vynesly. Na druhého navrhovatele se vztahuje evropský zatýkací rozkaz vydaný krajským soudem v Rzeszówě a týká se pěti trestných činů.

Řízení v Irsku

3. Pro výkon rozkazů proti panu O a panu L byly použity běžné postupy, přičemž navrhovatel v prvostupňovém řízení / odpůrce v řízení o opravném prostředku (ministr) podal návrh na výkon těchto rozkazů. Případy byly u High Court (Vrchní soud, Irsko) projednávány společně. V obou případech byly evropské zatýkací rozkazy napadeny z několika důvodů, a přestože každý z nich byl vydán na základě samostatného rozsudku, týkají se stejné základní otázky a bylo v nich rozhodnuto stejně. V rozsudcích High Court (Vrchní soud) bylo v obou případech rozhodnuto ve prospěch ministra a bylo nařízeno předání pana O a pana L [*omissis*]. Navrhovatelé se odvolali a rozhodnutími ze dne 9. března 2021 jim bylo povoleno podat opravný prostředek k tomuto soudu [*omissis*].

4. Dle základního tvrzení navrhovatelů se od rozhodnutí ve věci Celmer situace v Polsku změnila. Změna [*Pozn. překl.: zákona o organizaci obecných soudů, zákona o Nejvyšším soudu a dalších zákonů (ustawa z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie*

Najwyższym oraz niektórych innych ustaw]) (dále jen „nové zákony“) byla schválena dne 20. prosince 2019, přijata polskými zákonodárci dne 23. ledna 2020 a v Polsku vstoupila v platnost dne 24. února 2020, což dle tvrzení navrhovatelů vede k možnosti, že soudy v Polsku, které by posuzovaly jejich věci, by nemusely být ustaveny v souladu se zákonem způsobem, který nedávno zmínil Soudní dvůr ve věci A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Odvolání) věc C-824/18, ECLI:EU:C:2021:153. Navrhovatelé navíc tvrdí, že v Polsku neexistuje žádný mechanismus, který by umožňoval tuto nezákonnost napadnout. Odpůrce tvrdí, že navrhovatelé ve skutečnosti žádají Soudní dvůr, aby upustil od druhé fáze posuzování kritéria stanoveného ve věci LM. Odpůrce uvádí, že neexistuje žádný právní základ, vnitrostátní ani mezinárodní, který by naznačoval, že si účastník řízení může stěžovat pouze na teoretické porušení svých práv. Účastník řízení musí prokázat určitý vztah mezi porušením, na které si stěžuje, a svým individuálním případem, přičemž bez takovýchto důkazů nemohou mít navrhovatelé úspěch.

Stanovisko účastníků řízení

5. V rámci argumentace v řízení před Supreme Court (Nejvyšší soud) bylo ústředním argumentem navrhovatelů tvrzení, že rozhodnutí ve věci LM, v němž byl stanoven dvoustupňový přístup k otázce, zda má být námitka proti předání týkající se zásady právního státu úspěšná, se neuplatní na skutkový stav v této věci, protože toto rozhodnutí se týkalo pouze otázek nezávislosti soudnictví, což je podle navrhovatelů úvaha, která se liší od úvahy, zda je soud zřízený zákonem. Poukázali na to, že pokud soud v Polsku nebude zřízen v souladu se zákonem, vyžádaná osoba pak nebude mít k dispozici žádný účinný opravný prostředek. V tomto případě se obavy netýkají nezávislosti, ale zákonnosti soudu. Uvedli tedy, že otázka nezávislosti soudu vyvstává pouze tehdy, je-li soud zřízen v souladu se zákonem. Navrhovatelé uvedli, že existuje skutečné nebezpečí, že jakýkoli soud, k němuž se dostaví, nebude na základě nových zákonů a dalších změn zavedených od roku 2015 zřízen zákonem, což je v rozporu s požadavky článku 47 Listiny a článků 6 a 13 EÚLP. Za těchto okolností nebudou mít k dispozici žádný účinný opravný prostředek, který vyžaduje EÚLP a Listina. Navrhovatelé uvedli, že rozhodnutí ve věci LM se týkalo otázek nezávislosti, zatímco v této věci existuje identifikovatelné základní právo, tj. právo na účinný opravný prostředek, které bylo v důsledku nedávných legislativních změn v Polsku navrhovatelům odebráno. Navrhovatelé tvrdí, že tento rozdíl je významný, protože právo na účinný opravný prostředek je méně subjektivní než otázka nezávislosti, a proto se méně pojí s osobními faktory vyžádané osoby.

6. Odpůrce tvrdil, že navrhovatelé usilují o radikální odklon od ustálené zásady, podle které musí účastník řízení prokázat, že specifické a konkrétní okolnosti jeho věci vyvolaly skutečné nebezpečí porušení Úmluvy nebo Listiny. Uvedl, že navrhovatelé nepředkládají žádný důvod, proč by s právem na účinný opravný prostředek mělo být zacházeno jinak než s jakýmkoli jiným právem zakotveným v Úmluvě, a že judikatura Soudního dvora a ESLP důsledně zaujímá

přístup, podle něhož musí existovat skutečné nebezpečí porušení práva vyžádané osoby nebýt podroben ponižujícímu či nelidskému zacházení (Aranyosi a Căldăraru, spojené věci C-404/15 a C-659/15 PPU ECLI:EU:C:2016:198, Saadi v. Itálie, žaloba č. 37201/06 [2009] 49 E.H.R.R. 30), nebo musí existovat skutečné nebezpečí porušení podstaty práva na spravedlivý proces (*věc LM*; *věc L a P*). Odpůrce tvrdil, že neexistuje žádný důvod pro návrh, že by se stejné kritérium nemělo vztahovat na právo na účinný opravný prostředek. Vycházel z rozsudku ve věci *Ministr spravedlnosti v. Brennan* [2007] 3 I.R. 732, v němž je uvedeno, že zásada, že účastník řízení musí prokázat souvislost mezi porušením práva a konkrétními okolnostmi své věci, je rovněž zásadou vnitrostátního práva. Předmět námítky musí mít negativní dopad na osobu, o jejíž předání se žádá. Dále poznamenal, že vyžadovat od účastníka řízení, aby prokázal individualizované nebezpečí, pokud namítá potenciální porušení svého práva nebýt podroben ponižujícímu a nelidskému zacházení, avšak nevyžadovat prokázání téhož individualizovaného nebezpečí v případě potenciálního porušení práva na účinný opravný prostředek, by bylo neobvyklé.

7. Odpůrce uvedl, že existují i jiné důvody pro zachování přístupu uvedeného ve věci *LM*: zaprvé, rámcové rozhodnutí 2002/584 stanoví, že rozkaz *bude* vykonán, pokud se neprokáže, že je dán některý z uvedených důvodů pro odmítnutí předání. Odpůrce dále tvrdil, že pokud by postačovalo, aby vyžádaný účastník řízení sám prokázal, že v dožadujícím členském státě existují celoplošné a systémové nedostatky, pak by proti každému evropskému zatýkacímu rozkazu vydanému tímto členským státem mohla být vznesena námítka a rámcové rozhodnutí by se ve vztahu k tomuto členskému státu stalo bezvýznamným. Odpůrce má za to, že takový závěr by byl problematický. Zaprvé uvedl, že pokud má Evropská rada za to, že ve vystavujícím členském státě dochází k závažnému a trvalému porušování zásad stanovených v článku 2, může podle článku 7 SEU pozastavit uplatňování rámcového rozhodnutí 2002/584 ve vztahu k tomuto členskému státu, přičemž výkon jakéhokoli rozkazu vydaného podle rámcového rozhodnutí lze odmítnout bez konkrétního posouzení (viz rozsudek ve věci *LM*, body 72 a 73). Zadruhé, odpůrce tvrdil, že povolení odmítnutí z důvodu celoplošných nedostatků by zajistilo faktickou beztrestnost osobám, které se pokoušejí uprchnout před odsouzením nebo trestem z dožadujícího členského státu, protože by mohly úspěšně napadnout evropský zatýkací rozkaz bez jakýchkoli důkazů týkajících se jejich konkrétních okolností. Odpůrce uvedl, že toto je postoj, který by byl v rozporu s účelem rámcového rozhodnutí, kterým je boj proti nepotrestání vyžádané osoby, která se nachází na jiném území, než na kterém spáchala trestný čin (viz rozsudek ve věci *L a P*, body 59 a 60). Odpůrce zdůraznil, že SDEU upřesnil, že kritérium, které je třeba uplatnit v případě, že je namítnut důvod pro odmítnutí předání, podle něhož v důsledku systémových nebo celoplošných nedostatků ve vystavujícím členském státě existuje skutečné nebezpečí porušení dotčeného základního práva, vyžaduje, aby vykonávající justiční orgán konkrétním a přesným způsobem určil, zda existují vážné důvody se domnívat, že samotná vyžádaná osoba bude vystavena takovému nebezpečí, pokud bude předána do tohoto státu (viz rozsudky ve věcech *Aranyosi a LM*).

Proto tvrdí, že upuštění od druhé fáze posuzování tohoto kritéria by ohrozilo samotný cíl systému evropského zatýkacího rozkazu.

8. Navrhovatelé uvedli, že zásada „účinné soudní ochrany“ dotčená v čl. 19 odst. 1 SEU má vazbu na články 6 a 13 EÚLP a článek 47 Listiny, takže zatímco organizace soudnictví je záležitostí, která spadá do pravomoci členských států, členské státy musí dodržovat unijní právo včetně čl. 19 odst. 1 SEU. Jako autoritativní podklad pro toto tvrzení navrhovatelé citovali rozsudek ve věci Evropská komise v. Polsko (Nezávislost obecných soudů), věc C-192/18, ECLI:EU:C:2019:924. Navrhovatelé rovněž tvrdili, že SDEU uznal, že článek 47 Listiny zahrnuje právo dovolávat se porušení práva na spravedlivý proces a že soudy musí mít možnost zkoumat pochybení týkající se jmenování soudců, a za tímto účelem se dovolávají rozsudku ve věci HG & Simpson, spojené věci C-542/18 RX-II a C-543/18 RX-II, ECLI:EU:C:2020:232. Navrhovatelé uvedli, že rozhodnutí ve věci Simpson poskytuje vnitrostátním soudům členských států pravomoc k přezkoumání jakýchkoli pochybení týkajících se jmenování soudců za účelem zajištění souladu s článkem 47 Listiny. Navrhovatelé se dále dovolávali rozsudku ve věci Ástráðsson v. Island v souvislosti s tvrzením, že i když je k dispozici mechanismus přezkumu, kvalita přezkumu je důležitá. V této věci ESLP shledal, že přezkum pochybení při jmenování vykazoval nedostatky v tom ohledu, že nebyla zkoumána otázka, zda byl soud *zřízen zákonem*. Odpůrce tvrdil, že právo na účinný opravný prostředek může být dáno pouze tehdy, pokud byla nejprve zjištěna existence nějakého jiného práva nebo nároku, o nichž žalobce s ohledem na konkrétní okolnosti daného případu tvrdí, že byly porušeny nebo že je pravděpodobné, že budou porušeny, a proto je vyžadován opravný prostředek. ESLP při mnoha příležitostech potvrdil, že existence práva na účinný opravný prostředek není nezávislá. Doplnil pouze další účinná ustanovení Úmluvy a jejích protokolů. Podobně SDEU ve vztahu k právu na účinný opravný prostředek stanovenému v čl. 47 prvním pododstavci Listiny konstatoval, že „[...] [p]řiznání tohoto práva v určitém konkrétním případě předpokládá, jak vyplývá z čl. 47 prvního pododstavce Listiny, že se osoba, která je uplatňuje, dovolává práv nebo svobod zaručených unijním právem“ (A. B. a další, věc C-824/18, bod 88). Odpůrce tvrdil, že ani ve vnitrostátní judikatuře, ani v judikatuře SDEU nebo ESLP se v zásadě nenachází žádný základ pro tvrzení, že právo na účinný opravný prostředek má nějaké vyšší postavení, takže celoplošné nedostatky v opravných prostředcích dostupných v dožadujícím státě automaticky vedou k odmítnutí předání.

9. Navrhovatelé uvedli, že zřízení soudu v souladu s právem je nespornou složkou právního státu a jako takové bylo uznáno ESLP a Soudním dvorem. Tvrdili, že judikatura prokazuje, že právní stát zahrnuje mimo jiné řádné jmenování soudců. Své tvrzení, podle něhož posouzení toho, zda je soud „zřízen zákonem“, je otázkou odlišnou od otázky, zda je takto zřízený soud následně při výkonu svých pravomocí nestranný či nezávislý, a proto se ve vztahu k tomuto posouzení uplatní odlišné úvahy, opřeli o rozsudky ve věcech Ástráðsson v. Island a *L a P*.

10. Navrhovatelé v zásadě tvrdili, že úvaha o tom, zda je soud zřízen v souladu s právem, předchází jakémukoli posouzení nezávislosti; jinými slovy, první krok představuje otázka, zda je dotčený soud zřízen zákonem. Navrhovatelé v podstatě uvedli, že otázka, zda je soud, před nímž budou souzeni, zřízen zákonem, je žalobním důvodem odlišným od důvodu posuzovaného SDEU ve věci *LM*, což bylo nedávno potvrzeno ve věci *L a P*. Pokud soud nesplňuje kritéria článku 6 EÚLP a článku 47 Listiny, je posuzování ze strany Soudního dvora ukončeno, protože není nic, co by bylo třeba dále zkoumat. Jinými slovy, pokud soud není zřízen zákonem, pak otázka nezávislosti nebo nestrannosti nevyvstává. Navrhovatelé tvrdí, že High Court (Vrchní soud) za těchto okolností nemá posuzovat osobní situaci, povahu dotčeného trestného činu a skutkové okolnosti, za nichž byl příslušný rozkaz vydán, jelikož tyto skutečnosti leží vně primární posuzované otázky.

11. Odpůrce uvedl, že rozdíl mezi nezávislostí a zřízením je umělý, pokud právo být vyslechnut před soudem zřízeným zákonem a právo být vyslechnut nezávislým a nestranným soudem představují různé aspekty téhož práva vyplývajícího z článku 47 Listiny, a že používat dvě různá kritéria na dvě části téhož práva by bylo nepřirozené. Na tento rozdíl prý nikdy dříve žádný soud neupozornil. Právo na nezávislý soud a právo na soud zřízený zákonem tvoří součást téhož základního práva. Že tomu tak je, bylo uznáno již v minulosti (rozsudek ve věci *HG & Simpson*). Odpůrce dále podotkl, že SDEU vysvětlil, že cílem požadavku, aby soudy byly zřízeny zákonem, „je zajistit nezávislost soudní moci ve vztahu k moci výkonné“ (rozsudek *FV v. Rada Evropské unie*, věc *T-639/16 P*). Odpůrce tvrdil, že diskusi o rozdílu mezi nezávislostí a zřízením obsaženou v rozsudku ve věci *Ástráðsson* je třeba uvést do příslušného kontextu. Ačkoli *ESLP* v této věci rozlišoval mezi nestranností a nezávislostí, s přihlédnutím k tomu, že všechny strany byly zajedno v tom, že jmenování soudce islandského odvolacího soudu bylo podle vnitrostátního práva protiprávní, dále zkoumal, zda toto pochybení mělo nějaký dopad na navrhovatele. Odpůrce uvedl, že v této věci si navrhovatel mohl stěžovat pouze na porušení svých práv zakotvených v článku 6 EÚLP, protože byl schopen prokázat, že při jmenování jednoho ze soudců, kteří projednávali jeho věc, došlo k pochybení. Jinými slovy, mohl prokázat, že toto pochybení ovlivnilo jeho individuální věc. Odpůrce opět poukázal na to, že navrhovatelé neposkytli žádné přesvědčivé důkazy, které by naznačovaly, že některý ze soudců, před nimiž pravděpodobně stanou, byl jmenován jinak než v souladu s vnitrostátním polským právem. Odpůrce tedy uvádí, že aby navrhovatelé uspěli, musí prokázat, že právo na soud zřízený zákonem se zásadně liší od práva být vyslechnut před nezávislým soudem nebo od jakéhokoli jiného práva. V judikatuře se pro takovéto tvrzení nenachází žádné odůvodnění.

12. Tento soud vzal při svém posuzování v úvahu důkazy předložené High Court (Vrchní soud) paní Dąbrowskou, polskou advokátkou, která jménem navrhovatelů poskytla řadu zpráv. Je důležité poznamenat, že v této fázi není kvůli systému náhodného přidělování věcí možné určit složení soudů, před nimiž budou navrhovatelé souzeni. Soud využil rovněž celou řadu dokumentů předložených

High Court (Vrchní soud), včetně stanoviska k novým zákonům vypracovaného polským komisařem pro lidská práva Dr. Bodnarem, zpráv Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) a zprávy Benátské komise ze dne 30. prosince 2019 spolu s usnesením Nejvyššího soudu Polska ze dne 23. ledna 2020. Tento soud zohlednil rovněž konflikt mezi Nejvyšším soudem Polska a polským Ústavním soudem ohledně nových zákonů, na který upozornila paní Dąbrowska.

13. Soudce High Court (Vrchní soud) si vyžádal další informace ohledně pana O od vystavujícího orgánu, který potvrdil, že podle čl. 26 § 3 nového zákona o Nejvyšším soudu nebude návrh zpochybňující složení soudu projednán, pokud se týká stanovení či posouzení zákonnosti jmenování soudce nebo jeho legitimacy k plnění úkolů týkajících se soudního systému.

Argumenty zúčastněných

14. Tento soud si je velmi dobře vědom zjevných systémových nedostatků právního státu, které byly v minulosti v této jurisdikci zjištěny ve věci *Celmer* a v jejích různých variantách a v judikatuře SDEU ve věcech jako je *LM* a později *L a P*, a které jsou nyní po zavedení nových zákonů ještě znepokojivější a vyvolávají hlubší obavy. Nejvyšší soud Polska ve svém usnesení ze dne 23. ledna 2020 uvedl, že soudní kolegium „je jmenováno neoprávněně“, pokud zahrnuje osobu jmenovanou do funkce soudce obecného soudu (a dalších soudů) na základě návrhu Národní rady soudnictví vytvořené v souladu se zákonem ze dne 8. prosince 2017 a některými dalšími zákony, pokud jmenování, které trpí vadou, způsobí za určitých okolností porušení standardů nezávislosti ve smyslu polské Ústavy, článku 47 Listiny a čl. 6 odst. 1 EÚLP (viz usnesení č. 2). Jen těžko si lze představit přísnější odsudek systému jmenování soudců ze strany Nejvyššího soudu dané země. Tento soud zastává názor, že postoj Polska k otázce právního státu je nyní ještě znepokojivější a závažnější, než v době, kdy Soudní dvůr rozhodoval ve věci *LM*. Tento soud (soudce O'Donnell) v minulosti ve věci *Celmer v. Ministr spravedlnosti a rovnosti* [2019] IESC 80 v bodě 85 uvedl:

„Souhlasím se soudcem soudu prvního stupně, že možnost, že by systémové nedostatky v určitém systému mohly samy o sobě představovat dostatečné porušení podstaty práva na spravedlivý proces, jež by vyžadovaly od vykonávajícího orgánu odmítnout předání, nemůže a ani by neměla být abstraktně vyloučena. Tato možnost by mohla nastat například v případě, že nedostatek zjištěný na systémové úrovni by byl natolik dalekosáhlý a všudypřítomný, že by se zjevně a nevyhnutelně projevil u dožadujícího soudu a v každém jednotlivém řízení týkajícím se konkrétního obvinění. Se soudcem soudu prvního stupně nicméně souhlasím také v tom, že z rozsudku SDEU je zřejmé, že systémové změny v Polsku, ačkoli jsou nepochybně závažné a znepokojující, nemohou být samy o sobě považovány za dostatečné k tomu, aby v této věci byl učiněn výše uvedený závěr.“

15. Nyní se ukazuje, že v Polsku existují závažné problémy týkající se platnosti procesu jmenování soudců. Navrhovatelé v tomto případě nemohou určit soudce, před nimiž mají být souzeni, a to z důvodu, že věci jsou přidělovány náhodně. I kdyby se jim podařilo určit soudce a prokázat, že tito soudci nebyli platně jmenováni, a tudíž nejsou součástí soudu zřízeného zákonem, je zřejmé, že není možné zpochybnit platnost složení soudu, který jim byl přidělen, a to z důvodu ustanovení nového zákona o Nejvyšším soudu, zejména jeho čl. 26 § 3. Za těchto okolností nutně vyvstává otázka, zda jsou systémové nedostatky polského systému takové povahy, že samy o sobě představují dostatečné porušení podstaty práva na spravedlivý proces, které vyžaduje, aby vykonávající orgán, v tomto případě Irsko, odmítl předání. Odpověď na tuto otázku není *acte clair*.

16. Tomuto soudu je známo další rozhodnutí Soudního dvora ve věci Evropská komise v. Polská republika, věc [C-791/19, EU:C:2021:596], které se týká právního státu, nezávislosti soudnictví a účinku kárných řízení se soudci. Toto rozhodnutí bylo vydáno po jednání před tímto soudem, a přestože nebylo tímto soudem zohledněno, je třeba říci, že přispívá k našim obavám týkajícím se právního státu v Polsku a důsledků pro jednotlivce v řízeních před těmito soudy.

Předběžné otázky

17. Za daných okolností tento soud navrhuje dotázat se SDEU na následující:

[*omissis*] [Otázky uvedené v úvodu usnesení]

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce projednávaná ve zrychleném řízení

18. Supreme Court (Nejvyšší soud) žádá SDEU, aby projednal tuto žádost podle článku 105 svého jednacího řádu, který upravuje zrychlené řízení. Supreme Court (Nejvyšší soud) má za to, že opravné prostředky vyvolávají s ohledem na výše uvedené skutečnosti zásadní otázky týkající se vnitrostátního a unijního práva, a proto spadají do zrychleného řízení, a požaduje, aby byly projednány neprodleně. Dovolává se zejména následujících skutečností:

- a. Na navrhovatele, ačkoliv nejsou ve vazbě, je uvalena kauce, což představuje omezení jejich svobody;
- b. Odpovědi na položené otázky budou rozhodující pro určení, zda navrhovatelé budou či nebudou předáni – v tomto ohledu lze poukázat na to, že irské soudy nemohou přijmout konečné rozhodnutí ohledně předání, dokud nebude rozhodnuto o této žádosti;
- c. Odpovědi na položené otázky mohou být rozhodující pro určení, zda budou ostatní osoby hledané Polskem na základě evropských zatýkacích rozkazů předány, či nikoli;

d. V případě, že další osoby hledané Polskem na základě evropských zatýkacích rozkazů nebudou Polsku předány do doby, než bude rozhodnuto o této žádosti, může v tomto období dojít k faktickému pozastavení uplatňování rámcového rozhodnutí mezi Irskem a Polskem;

e. Vzhledem k tomu, že evropské zatýkací rozkazy vydané Polskem představují necelou polovinu počtu evropských zatýkacích rozkazů, které stát každoročně vykoná, představovalo by to závažné důsledky pro uplatňování rámcového rozhodnutí v Irsku;

Za daných okolností má Supreme Court (Nejvyšší soud) za to, že kritéria pro zrychlené řízení byla splněna.

[Podpis předsedy Court of Appeal (Odvolací soud, Irsko), který je *ex officio* členem Supreme Court (Nejvyšší soud)]

PRACOVNÍ DOKUMENT